

Onderzoeks- instrumenten

Interview- leidraad dimensies

Radiant
Lerarenopleidingen

Interviewleidraad dimensies sociaal leren 2019-2020

(gebaseerd op Vrieling, Van den Beemt, Besselink, & Seinhorst, 2018)

NRO-project 'Student welfare through involvement and networked learning in primary teacher training'

Beste student,

Als onderdeel van jouw studie aan de pabo maak jij op dit moment deel uit van een netwerk waarin je samen met mensen binnen en buiten de pabo samenwerkt omtrent een bepaald thema. Een groep onderzoekers van vier pabo's – Iselinge Hogeschool, de Marnix Academie, Hogeschool iPabo en Thomas More Hogeschool – doet onderzoek naar het welzijn van studenten in netwerken. Met dit onderzoek hopen we te komen tot concrete tips voor pabodocenten om de rol van studenten in netwerken beter te kunnen ondersteunen.

We zouden graag een interview met je afnemen over het netwerk waarvan jij op dit moment deel uitmaakt. De resultaten geven ons inzicht in hoe wordt samengewerkt en -geleerd binnen jouw netwerk.

Wij gebruiken de interviews om een beter beeld te krijgen van de rol van pabostudenten in netwerken, maar zelf kun je het interview natuurlijk ook gebruiken om jouw eigen ontwikkeling in kaart te brengen. In onderstaande tabel kun je de gegevens invullen die wij nodig hebben voor het onderzoek.

Persoonscode (voorletters vader –
voorletters moeder – geboortejaar,
bijvoorbeeld JS-BV-1999):

Geslacht:

Pabo:

Leerjaar:

Thema van het netwerk:

Dankjewel voor jouw hulp en inbreng!

Interviewleidraad

'Opbrengsten van leernetwerken in kaart brengen'

Materialen: voicerecorder, post-its, groot vel papier per geïnterviewde of white board, fotocamera, stift

Tijdsduur: 60-75 minuten

Kennismaken, wijzen op audio-opname en anonimiteit

1 Inleidende vragen

- 1.1. Van welk netwerk maakt u deel uit?
- 1.2. Hoe bent u bij dit netwerk betrokken geraakt?
- 1.3. Wanneer bent u erbij betrokken geraakt?
- 1.4. Is er sprake van verplichte of vrijwillige deelname? [*organisatie: externe versus zelfsturing*] Wat vindt u daarvan?
- 1.5. Uit hoeveel personen bestaat het netwerk? Wat vindt u daarvan?
- 1.6. Hoe vaak komen jullie bij elkaar? Wat vindt u daarvan?
- 1.7. Hoeveel tijd duurt een bijeenkomst gemiddeld? Wat vindt u daarvan?
- 1.8. Wat zijn volgens u de doelen van uw netwerk? [*praktijk – domein en waardecreatie*]
  - 1.9. Doorvragen op de lange termijn en de korte termijn doelen. Bijvoorbeeld: Wanneer beoogt het netwerk het door u genoemde doel te hebben bereikt? Zijn er tussendoelen benoemd om tot dit einddoel te komen? Op welke manier komen de doelen in de bijeenkomsten van het netwerk terug? [*praktijk: tijdelijke versus permanente sociale activiteiten*]
  - 1.10. Vragen welk doel (van de genoemde doelen) het meest belangrijk is volgens de geïnterviewde voor de kwaliteit van het netwerk (*praktijk – domein en waardecreatie*). En vanwaar deze keuze?

2 Netwerkagenda

Biografische benadering

In deze werkvorm wordt door middel van een tijdlijn in kaart gebracht wat de perceptie van de leraar is op de (uitvoering van de) verschillende thema's. Concreet betekent dit dat de uitgevoerde activiteiten op een tijdlijn met een mindmap worden weergegeven van 'start' via 'nu' naar de 'toekomst'.

Interviewer:

We gaan de agenda van het netwerk proberen weer te geven op deze tijdlijn (teken een tijdlijn met links 'start', rechts van het midden 'nu' en rechts 'toekomst').

- 2.1. Wat is het hoofdthema van het netwerk? [boven de tijdlijn noteren]
- 2.2. Kunt u me vertellen en als mindmap/boomstructuur bij de tijdlijn weergeven welke deelonderwerpen aan bod zijn gekomen vanaf de start van uw deelname aan het netwerk tot nu, en tot welke ideeën voor de toekomst dat al heeft geleid? Bij enkele thema's/deelonderwerpen (naar keuze van de geïnterviewde) worden de volgende verdiepvragen gesteld:
  - 2.2.1. Wie waren er bij dit onderwerp betrokken? [*organisatie*]
  - 2.2.2. Beschrijf zo concreet mogelijk een uitgevoerde activiteit binnen een bijeenkomst. Wat voor activiteiten en werkvormen vinden plaats? [*praktijk/organisatie*]
  - 2.2.3. Op welke manier hangen de activiteiten met elkaar samen? (Is er een duidelijk verband tussen de activiteiten) [*praktijk: geïntegreerde versus niet geïntegreerde activiteiten*]
  - 2.2.4. Op welke manier wordt de uitvoering van activiteiten bepaald? Door het netwerk zelf of door anderen? Hoe gaat dat dan? [*organisatie: extern versus zelfsturing*]
  - 2.2.5. Op welke manier is volgens u overeenstemming bereikt over de uitwerking van de concrete opbrengsten van het netwerk? [*organisatie: gedeelde versus niet gedeelde interactienormen*]?]

- 2.2.6 Hoeveel tijd en energie heeft u geïnvesteerd in dit thema? Was dat voldoende naar uw mening om tot verdieping te komen? Hoe wordt dat zichtbaar in de ontwikkelde producten of ideeën [*domein en waardecreatie: verbreding/verdieping*]
- 2.2.7 Heeft volgens u iedereen een even grote bijdrage geleverd bij de ontwikkeling van een gemeenschappelijk product? Zo niet, waren er bepaalde mensen die het trokken? [*organisatie: gedeelde versus niet gedeelde interactienormen - hiërarchie*]?
- 2.2.8 Op welke manier worden producten of ideeën gedeeld? En met wie? [*domein en waardecreatie: uitwisseling*]
- 2.2.9 Welke opbrengst (kennis en/of producten) heeft het werken met het thema opgeleverd voor uw eigen praktijk? [*domein en waardecreatie*]
- 2.2.10 Op welke manier zijn de praktijkervaringen besproken binnen het netwerk? [*praktijk: geïntegreerde – niet geïntegreerde activiteiten*]
- 2.2.11 Doorvragen op de perceptie van de rol van feedback binnen het netwerk. Bijvoorbeeld: Is feedback een terugkerend onderdeel in bijeenkomsten? Op welke manier wordt feedback gevraagd en gegeven? Hoe belangrijk vindt u feedback? [*domein en waardecreatie: uitwisselen versus verbreden/verdiepen*]
- 2.2.12 Doorvragen op mate van kennisdeling binnen het netwerk. Bijvoorbeeld: hoeveel tijd investeert u in het netwerk buiten de bijeenkomsten om? Waar bestaan die activiteiten dan uit? Op welke wijze wordt gebruik gemaakt van een digitale leeromgeving? Vindt u het belangrijk dat er een digitale leeromgeving is? [*domein en waardecreatie: uitwisselen versus verbreden/verdiepen*]
- 2.2.13 Hebt u het in uw netwerk over problemen specifiek voor uw school/netwerk, of over grotere thema's (zoals kwaliteit van het onderwijs in Nederland, hoe creëer je belangstelling voor bèta-onderwijs, etc.)? [*organisatie: lokaal versus globaal*]

3 Samenstelling netwerk

Om te meten wat de samenstelling van het netwerk is en wat de aard van de relaties is (sterk/zwak, wederkerig) wordt de techniek 'Netwerk In Beeld' gebruikt.

Interviewer:

- 3.1 Wie zijn er allemaal betrokken bij het netwerk? [post-its]
- 3.2 Hoe ziet u uw eigen rol binnen de groep?
Bijvoorbeeld actief, passief, voorzitter, innovator, conceptdenker, kritische luisteraar
Ik plak de post-it met uw naam erop hier in het midden (bijvoorbeeld in het midden van de tafel of een vel papier). De overige deelnemers mag u ergens 'om u heen' plakken. Netwerkliden waar u een sterk gevoel van verbondenheid mee hebt plaatst u dichtbij u, netwerkliden die verder van u af staan plaatst u verder weg. De volgende vragen gaan verder in op het netwerk dat in beeld is gebracht:
- 3.3 Welke rol past bij welke deelnemer?
Wat maakt dat deze rollen van deelnemers een voor de groep waardevolle bijdrage leveren? (bijvoorbeeld brengen nieuwe ideeën in, zorgen voor juiste ICT voorzieningen, bedenken aantrekkelijke werkvormen, zitten voor) [*organisatie – domein en waardecreatie*] Welke rol hebt u gemist?
- 3.4 Zou u de relaties tussen u en de overige netwerkliden willen beschrijven? [*verbondenheid en organisatie: sterke versus zwakke relaties, wel of geen wederkerigheid, hiërarchie versus gelijkwaardigheid, wel of geen gevoel van veiligheid, wel of geen tolerantie van individuele verschillen in zienswijze*] Is de beschreven situatie passend bij uw wensen of zou u dit graag anders zien?

Op welke manier wordt de groep aangestuurd?

- 3.5 Bijvoorbeeld: is er één iemand eindverantwoordelijk? [*organisatie: externe versus zelfsturing*]
- 3.6 Is er een centraal bepaalde agenda [*organisatie: externe versus zelfsturing*]? Op welke manier komt de agenda tot stand? [*Domein en waardecreatie: individueel versus gezamenlijk*]

4 Identiteit van de groep

- 4.1 Treffen de leden van de netwerkgroep elkaar ook op informelere basis buiten de bijeenkomsten? [*verbondenheid: gedeelde versus niet gedeelde identiteit*]
Hoe gaat dit in zijn werk?
Wordt er binnen die informele context ook wel eens over de thematiek van de netwerkgroep gepraat?
Is de beschreven situatie passend bij uw wensen of zou u dit graag anders zien?
- 4.2 Worden er wel eens activiteiten georganiseerd ter vergroting van de verbondenheid van het netwerk? [*verbondenheid: gedeelde versus niet gedeelde identiteit*] Vindt u de beschreven situatie wenselijk?
- 4.3 Welk gevoel typeert het beste uw verbondenheid met het netwerk? [*verbondenheid: gedeelde versus niet gedeelde identiteit*]
- 4.4 Is het netwerk gericht op taken uitvoeren of op creëren en delen van kennis? [*verbondenheid: taakuitvoerders versus kenniswerkers*]
- 1.1 en 5.2 Kunt u voor uw netwerk minimaal 1 tip en 1 top beschrijven? 5.3 En in 1 kernwoord aangeven wat de groep het meest typeert?